

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES.
 На рік \$10.00 One year \$10.00
 На пів року 5.25 Six months 5.25
 На три місяці 2.75 Three months 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

LABOR DAY

У 1882-му році, в перший понеділок вересня уперше з'явилися на вулицях американські робітники, щоб заміфестувати свою силу і свою важливість, як будуючі класи в рідній країні і державі. Від того часу йшла посиленна акція за те, щоб це свято стало загальнодержавним. 28 червня 1894 року Конгрес прийняв закон, який встановив перший понеділок вересня як обов'язкове державне свято, і до 1928 року всі штати (з винятком Вайомінгу) цей закон ратифікували. Але це тільки формальні дії, які не виявляють усієї величії цього традиційного святкування. Воно охоплює тепер увесь американський світ праці, що зумів краще, як іде, поєднати працевлаштування і працюючих і всіляти в одних і других таку глибоку свідомість спільного інтересу і взаємної залежності, що американський робітник здобув собі найбільш у світі становище професійної права й найвищу життєву ступінь, опертю на найвищий винагорода, а американський працевластувач орудом найбільш у світі капіталом, що творить у самій Америці й поза нею чимраз нові верстати праці.

С у широкому світі багато високоупроможених країн з відомими й славетними центрами важкого і легкого промислу. Але мабуть ніде у світі не можна знайти кращого прикладу на той просто неймовірний розвиток, що його переживає робітнича верства від часу, коли винахід парової машини дав поштовх до створення новітнього промислу. Сьогодні не пара, а електрика з поглиною силою мільйонів ватт і машин. Завтра стане нею атом. З розвитком техніки шораз вперше поступав механізація продукції. Але покищо нема ще робітників, які заступили б людей, що працюють при станках, — а коли б навіть вони колись з'явилися, то винайде їх людський ум і продукуватимуть його людські руки. Бо людина ніколи не переводиться ані в сфері духовної, ані в сфері фізичної праці. І оце власне в перший понеділок кожного вересня людина праці святкує "свій" день. Вона маніфестує тоді свою відданість праці, не тільки як джерело свого матеріального добробуту, але як підвалини всього земного життя, на якій сперті творчість і поступ.

Імпонує числа американського робітництва. Статистичне бюро при департаменті праці у Вашингтоні оприлюднило недавно, що в червні цього року число зареєстрованих працівників перевищило 64 мільйони. У тому числі працює 20,204,000 жінок. Найбільший союз робітничих юній, Американська Федерация Праці, нараховує у 1934-му році 9,605,840 робітників. Конгрес Індустріальних Організацій — 6 мільйонів, а різні незалежні юні разом — 2 1/2 мільйона. Це дає могутню армію близько 18 мільйонів організованих в юніях робітників. Як вказали недавні договори в автомобільному й сталевому промислах в ЗДА, американські робітники не задовольняються вже існуючими умовами праці й винагороди, а змагаються до шораз дальшого поліпшення своїх долі, при чому знаходять зрозуміння у світі працевластувачів, які знають, що видайність праці і якість продукowanego товару залежать у першій і вирішній мірі від настрою працівника, від того, щоб він вкладав у працю не тільки механізм поруху рук, але й своє серце, свою душу, щоб ставився він до праці не з ненавистю невідьки, а з любов'ю співтворця.

І тому американський Лейбор Дей має характер спонтанного вияву радості і задоволення світу праці. Тому працюючий люд маніфестує в цей день свої почуття розвагами, прогулянками, пікніками, спортивними змаганнями і веселими видовищами. Це один із найдовших в році "вікендів", що їх використовують для відпочинку. Це не тільки робітничі, але загальнонаціональні свята, яке охоплює буквально все населення країни. Яка ж різниця між американським Днем Праці і першотравневим казюшечним у країні, де пролетаріат ніби виконує диктатуру, а фактично у диктатуру виконує класу партійних експропріаторів! Там на 1-го травня парадус військо на Червоному майдані у Москві і лунають погрози промови, — тут живі люди користаються із радощів життя. Різниця американський День Праці також від першотравневих святкувань в усіх інших країнах, де одна лише соціалістична партія — конкуруючи з комуністичною, — покладається на постанову 2-го Інтернаціоналу з 1889 року і посягає на монополізацію цього свята для себе, так само, як на монополізацію всього робітничого руху. Тут, в Америці, "Лейбор Дей" не має найменшого ані партійного ані класового штаму, як не може мати його сама праця і само життя. Цей день з однаковою радістю святкують робітники і працевластувачі, святкує його вся країна, весь народ.

СВІТ ПРАЦІ У ЗДА

Америка — це зразок країни, де соціальний добробут і політичне значення побудовані на праці. Високий стандарт життя американського суспільства — це не наслідок колоніального господарства, як це було в деяких європейських країнах, але вислід тієї загальної праці, яка стала символом американського суспільного життя.

"Пролетаріат", який зродився, як наслідок епохальних змін у продукції і господарстві, рекуртувався у ЗДА не лише з сільсько-господарських шарів, але й поповнювався великим напливом імігрантів. Доля цього пролетаріату спершу однакова, як в Європі. Згідно з конклюдентними Маркса і Енгельса, праця цього пролетаріату втрачала індивідуальні прикмети. Робітник став лише додатком до машини, яка надавала сили і темпу самій праці. Один із молодих економістів характеризує настання робітничої сили на історії міста Гері в Індіані. Це місто молоде, йому п'ятдесят років. І виробство воно завдяки індустрії. Мануфактурні і залізні фабрики притягали до цього міста робітників. Навіть спосіб розселення перших мешканців Гері вказує на типові соціальні відносини. Далеко від фабрик височили панські будівлі, "менеджерів", недалеко фабрик будували самі фабриканти доми для "форманів", а найнижчий сорт робітничого, головне негри, скуплювався у гетті, в довший частині міста.

Той же економіст підкреслює велику — і часом і людською снагою — працю робітника. Він каже, що один з його товаришів (цей економіст сам працював у фабриці) сказав йому, що свого батька в дитинстві він рідко коли бачив, бо він або працював, або спав. На інше у нього не було часу.

Нині становище зовсім змінилося. Хоч праця робітника зв'язана з машиною, але продукція збільшується не часом і напруженою роботою, а вдосконаленням машини. Завдяки цьому вдосконаленню праця робітника — хоч монотонна — облегшується. Працює, що досягає високого рівня, робітник здобуває позицію в суспільстві. За неї він може мати не лише добре, але й вигідне життя. Пересічний робітник є власником дому із шести кімнат, власником авто і інших luksusових надбавків, як телевізор та ін. Робітник має змогу присвятити повну увагу рідні. Він посилає дітей у школу, цікавиться проблемами суспільного життя, спорту, має навіть політичними проблемами. У місті Гері велика кількість фабричних робітників — побіч своєї праці у фабриці — займаються у "бізнесі" (кіоски, пральні, споживчі крамниці та ін.). Пересічний робітник не лише цікавиться спортом, але і сам управляє спортом, навіть такий колись вибагливий, як теніс. Про участь робітників у суспільному житті вказує їх організованість у юніях, які ще тому двадцять років мали 3,500,000 членів, а сьогодні — понад 17,000,000. Робітники займаються політичною діяльністю і поза юніями, в політичних партіях, а через участь у бізнесі та працю в

партіях навізують контакт з іншими суспільними групами, і в такий спосіб затишають різницю між тими суспільними групами. Про добробут робітників вказує така дрібниця, як розвага дітей із кониками (званими "пони"). Коли такого "пони" міг мати лише великий багач. Сьогодні робітничі діти мають змогу їздити на поні, і це зовсім звичайна річ.

Життя світу праці у ЗДА змінилося, і це заслуга саме цього світу праці. Праця, робітник не став безжурний. Є

ВТЕЧА З "РАЮ"

Західно-німецька преса в останні дні серпня доносила, що з совєтської зони Німеччини тікає шораз більше людей, з чого тільки в липні втекло 4500 юнаків від "добровільної" набору до т. зв. "фольксполіції". Інші тікають тому, що після Женевської конференції втратили надію на шораз зміну режиму в своїй батьківщині.

З комуністичної преси Східної Німеччини виходить, що уряд і партія не беруть собі надто до серця втечу "цивільного" населення, але вони б'ють на сполох з призовів втечі молоді, яка, "не розуміючи небезпек для батьківщини, тікає до імперіалістів". Зокрема, орган компартії "Носс Дойчлянд" виповнює свої спалати проти антифашистськими закликами, намагаючись погрозити на адресу всіх тих, хто не має охоти вступити до "фольксполіції", і тих, що в цих "саботажах" помагають. Окрему увагу звертає цей орган на жіноцтво, яке не розуміючи, що держава перебуває, "в найбільшій небезпечі", відмовляє своїх синів, братів та чоловіків від військової служби.

Найбільше непокоїть німецьких лакеїв Москви факт, що в "народній поліції", в наслідок того, що частини "поліції" відійшли після довільної служби, постали діри, яких нема чим залатати. І тому на п'ятому конгресі "FDJ" (Фрайес Демократіше Югенд — східнонімецький комсомол) ухвалено постанову під знаком служби в закладній військової організації. Ще перед цим конгресом тодішній міністер внутрішніх справ і член політбюро німецької компартії Вільді Стоп заявив, що вербування до "фольксполіції" є "найважливішим завданням". Тому, що "добровільність" не можна покласти на дійсно добровільне вирішення молоді, на заголовоному конгресі в Ерфурті додано до ухваленого (хто проти цього?) статуту параграфу, який служби в "FDJ" тісно в'яже зі службою в "фольксполіції". З заголовоному параграфу (XI) сказано, що служба в "фольксполіції" є "почесним обов'язком" кожного члена "FDJ" і що кожний повинен бути готовий "принести особисті жертви".

Ухвали ухвалили і параграфи параграфами, але вже на заголовоному конгресі партійні бонзи гірко нарікали на нехиті молоді служби в армії, виснажливості цього уряду, в заголовоному чимраз брутальніші методи, а комуністична преса, примушена

проблеми, які його тривожать. Багато життя витікає в деякого вояки заборіток і загальна його в борги. Також затишає хвороба приносить катастрофу робітничої. Загрозою може бути й небезпека економічної ресесії. Але, якщо зважити всі здобутки американського робітника, то він справді має забезпечене життя, хібащо знайде яке непередбачене велике нещасття. Останні соціальні здобутки робітників дають йому змогу дивитися спокійно в майбутнє і на час безробіття, і на час старості.

Т.

виступити на своїх сторінках з протиріччями у відношенні до аргументів неохочих службистів.

У першу чергу преса взяла, "на мушку" робітничу молоді, яка не хоче проминяти робітничого станка на "народно-демократичну" казарму. Партійний орган "Носс Дойчлянд" починає дискусію з фактичним робітником Гансом, який заробляє 600 марок на місяць (120 західнонімецьких марок або 30 доларів). Він заощадив собі деяко грошей і купив мотоцикл, який разом із своєю службою хоче їздити на відпустку. Але одного дня приходить до нього підстаршина з "фольксполіції" і секретар фабричної організації "ФДП", щоб заарештувати на військову службу. Ганс не виявляє охоти і радиться з своїм майстром, "старим, досвідченим робітником", який починає з москowsького кінця: "Так, твоя машина прекрасна, але що являється твоєю тямі роботою без нашої фабрики, де ти заробляв добрі гроші? Без нашої робітничо-селянської влади тобі так добре не поводитиметься. І коли я думаю про мою молодість та про військову службу капіталіста... Це все — нашу батьківщину, нашу народну фабрику, твій мотоцикл — мусиш ти захищати проти клявоного ворога". Ганс, — так кінчить ця москowsька казка — "був дуже вдячний своєму майстрові і послушав його ради. Він вступив на службу до військової і через два роки з цієї військової радості буде їздити мотоциклом разом із своєю Гельгою на відпустку".

В дійсності виглядає все зовсім інакше, як змальовує цей казковий Ганс майстер. Є навіть такі випадки — з обуренням заявляє східнонімецька преса — як от висуп селянина Верманна з Шлямпа на округному з'їзді делегатів національного фронту в Вельці, який заявив, що в Західній Німеччині ніхто про війну й не думає. Тут, мовляв, треба оставити оруд праці і не висувати пабозу на видне місце. Зокрема, належить пояснити, чому "хріс не с рійний крісові". Бо в руках імперіалістів є він інструмент убивства, а в руках воєня народної армії — знаряддя оборони батьківщини.

Не малі клопоти мають урядові та партійні ступайки із студентською молоддю. В дискусіях із студентами високі шкільні, і то не тільки з тими, які походять з "міщанських" кол, але й з тими, які через "робітничі та селянські" курси знайшли доступ

АБОНДАН

До Абондану від Парижу треба їздити автономом коло двох годин. Автокар спинається просто перед парком, у якому стоїть будинок, призначений бути притулком для старих і немічних емігрантів. Цей будинок був колись королівським літнім палацом. Протягом століть не раз його перебудовували, аж поки він не став теперішній архітектурний вигляд — у стилі барокко. Тут, кажуть, привізла з своїми дітьми нещаслива королева Марія Антуанетта, перед революцією 1789 року; тут було весело, бо навколо — чудовий парк, а далі ліси і поля. В парку ростуть вікові дерева: ось липовий бук, з темновисокими листям, далі кедр з широкими простертих вітами і сріблястими горіхами, що досягають до сонця, далі тополі, клени.

Оглядаємо палац і його прибудови. Чисто, гарно і просто в цілому комплексі будинків, що з'єднані між собою довгою верандою, де містяться ідальня на 120 осіб. Взимі у цьому домі мусить бути тепло, бо входи видні радіатори для парового опіювання.

Мешканці Абондану, хто має силу і охоту, заводять власне господарство біля парку. Ті, що люблять огородинцтво, мають свої грядки, де ростуть помідори, сині баклажани, капуста, морква, перець, буряки, петрушка і всяке інше зілля. Тут ось де сяють вулиці, де гуляють працюючі бджоли, зносячи медовий в'язок з цвіту в лісах і на полях. Один український, п. О. — любитель городництва, заявляє на своїх грядках навіть штучний дощ, для поливання, коли настане посуха. В одному кутку притулилося пташникцтво столітнього священника — грузина: він розводить, зокрема, фазанів, що сяють усіма барвами веселки. Щоб фазани не вилетіли на волю, алясник огородині їх густою дротівкою сіткою не тільки з боків, але зробив для них і сіткову огорожу зверху.

Хочемо оглянути церкву, приналежну для різних християнських віровізань. Мешканці Абондану вказали в цю будову багато праці. Маларі дали образ святителів у різних

до університетів, образ-представителів невелико. В найкращому випадку вони з'являються в службі в "народно-демократичній" армії після закінчення студій, і то лише тоді, коли "Аденauer" почне дійсно інтенсивно зборитися".

Уряд і партія розуміють краще — пише преса, — чи коли ми маєте служити в армії. Хто зрештою уможливив таку студію, як не уряд та партія? Що стоїть попередіть твої егоїстичні інтереси, чи інтереси сотень тисяч трудящих? Пам'ятай про Юно Космодем'янську, яка понула науку і пішла в партію, щоб боротися за батьківщину, коли її загрожувала небезпека... Це є також твоїм обов'язком, бо одного дня може бути заціпені.

Тепер кожному стане ясно, чому протягом одного тільки місяця тікає на Захід 4500 юнаків і чому уряд Німеччини за яку ціну не хоче військових виборів.

Нестор

НА ТЕМИ ДНЯ

В офіційних колах у Вашингтоні — як подає американська преса, — зацікавлені дуже провідником совєтської "хліборобської" делегації Володимиром Макиєвичем, зокрема його дипломатичними здібностями, що він їх виявляє не тільки в зустрічах з американськими фермерами і фермерськими дітьми, але і в тому, що завжди і в кожній ситуації зумів підійти до американського способу думання і коли треба поклинувався на тенісисти, то знову ж вчився грати в гольфа, то вклав в сальонах совєтської амбасаді у Вашингтоні зачаровану дипломатію і кореспондентів своєю учтивістю.

Дехто передбачує навіть, що він займе високе становище в совєтській бюрократії. Це мабуть не далеке від правди, коли зважити, що Макиєвич має чималий вишід і досвід в чекістській чи пак емвідівській службі, і що тільки люди з таким досвідом можуть займати такі чи інші високі становища в СССР.

Захворів важко комуністичний президент Чехословаччини Антонін Запотоцький. Дістав серцевий напад після одного з надзвичайних засідань чехословачького уряду. Запотоцький має 71 рік і вже хворів минулого року на "заколоти в циркуляції крові" і "слабкість серця", як подавали тоді офіційно комуністичні комунікати. Лікують Запотоцького найкращі чехословачькі лікарі і покликані до нього з Москви лікарі спеціалісти — тих самих, що лікували безсумнісно його попередника Готвальда. Треба думати, що Запотоцькому довго вже не жити, — на людській бо мові покликати до когось московських лікарів спеціалістів означає — допомогти хворому перейти успішно на той світ... Комуністична "слабкість серця" кінчається завжди катастрофою.

Сопоти (по німецьки Поппот), місцевість коло Данцига, була за Польщі до 1939 року Монте Карло Східної Європи. Сюди приїздили різні багаті і достойні грати на рулеті, програючи свої платні і діти і жінки вигравали одну-дві тисячки злотих. Після німецької окупації і з приходом польської комуністичної влади казино гри в Сопотах зникло, не випало бо "робітничим" партійним адептувати при житті таку буржуазну і капіталістичну установа. Крупні пішли працювати по фабриках і Сопоти стали відпочинковою оазою для робітників. Але тепер — як подає тижневик "Ю. С. Нюз" — Сопоти вернулися до давньої слави. З'явилися знову не тільки крупні, але і грошовиті гості, готові пробувати щастя в газардовій грі. Тільки новими гістами сьогодні вже представники совєтської буржуазії, совєтські достойники і капіталісти, що дороблюються на тяжкій праці ув'язнених громадян і невідлених колгоспників.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в член У. Н. Союзу!

Вже бачу, як моя дорога через поля, через луги із цього об'єкту ясного і нового топе у сині.

Та там, в снігах, коли розкритий уїре в хуртовині садок, — Все також будуть сонівиті Жовтневі албука думок.

Василь Мисик.

Сиди лясни. Сиди замовни. Липи дивно зблудна падути На мноту стежку, бризнуть соком І в листі — шесті заснути.

Отак і дума — рясно — рясно. Мое плід у голоні моїй Належить десь і тихо брільне На непробиту стежку мрії.

Не доходячи до місцевого базару, бачу, що місцева "наволоч" розбірає рушніці і набі з фіри, яка стоїть на вулиці. Зорієтувавшись, в чому справа, звертаю до станиці. При вході на станицю одному козакові розмотався "обмотка" на нозі і він задержався біля самих дверей двірця, аби її поправити, а ми вийшли до середини.

Тільки зачинилися за нами двері, коли чуюмо несамоуитий крик. Глянувши у вікно і побачили, що три большевники колять багнетами того нашого козака, що залишався поправити обмотку.

Ми до поїзду, а поїзд уже рушає. Бо большевники з-за паркану, що відгороджував від станиці склад з вугіллям, відкрили по ньому вогонь. Ми здохлимо поїзд і близько під кулями рядом із ним. Поїзд відхилився поволи. А напрова від станиці розгорілися запеклий бій між большевниками з однією нашою кулею, що з кулеметним вишівом їм назустріч. Та большевники було більше, по їхньому боці була перевага і наш кулір почав з босм відступати до поїзду. На невеликій відстані від станиці поїзд став. Тут у бою, за кулеметом, був ранений пор. Сафонов.

На станиці Уразово нам немає можливості адержатися, бо ворог сильніший. Відходимо на станицю Куп'янськ. Тут прилучається до нас наша господарська частина і звідси, згідно з наказом, відходимо на станицю Чутув.

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

14

Завтра їду на відпустку додому. І на мене прийшла черга відірватися від кошмарної дійсності. Старшини пропонують мені у поїзку гроші. — Вернешся, то віддаси, — кажуть, — а в дорозі пригодяться. Беру, бо своїх обмаль.

Харків. Тут залишаюся на два дні. Моя знайома з Ровеньок уже студіює у харківському університеті. Гріх не відвідати. З жалем сиджу уже в поїзді в Харкові, а тут ще більше додають дівчата, що з плачем стоять на пероні. Додому приїжджаю несподівано. А дома! Батьківщина ти моя мила! Бачите, — мої бабуні було затісно жити в селі на чотирьох десятинах левдів. Вона перелася за село на левду в 10 десятинах. Дід (покійний) побоювався туди переноситися, казав, що там і новки їх з'їдять. І справді, по перенесенні туди новки вночі у вікна заглядали. А бабуня докоряла йому, що не хоче переноситися, бо до сусідів буде далеко ходити, на чужих молодих зазірати, та сину від того по вусах розтіратися.

Перенеслись. Садок залишили більший, як на дві десятини. Подвір'я таке залишили, що могло б на ньому стати і завернутися кілясот підвод, і то все на те, щоб було куди гостям займати, як будуть женити сина (мого батька) та дочку заміж видавати. А на тому подвір'ю зі сто столітніх дубів, як у рай!

Як я довідався тепер від своїх небожів, що жили під совєтами й утекли разом з німцями, то усі ті дуби большевники без потреби зрубали, сад знищили, а мого брата вивезли на Соловки за те, що був порядний господар та

гарував на господарстві від ранку до ночі. На Соловках він і загинув з голоду, а вся його родина тинялася по всіх усадках, бо дома жити не було можна.

Підїжджаючи до родинного дому (узяв я в місті візника), бачу в рові, що відїїла левду від дороги, двох хлопчиків, що ловлять жуки. Придивився ближче і пізнав, що це сини моїх братів, один років 4, другий років 3 з половиною. Вони побачили мене, повказали з рову, підїїшли до мене. Я казав їм сідати на візок, підїїзду їх.

Удичи, розпитували, звідки їду, а коли дізналися, що з війська, питали, чи не зустрічав де їхнього дядька, тобто мене. — Ні, казав я їм.

Злізли вони з брички і відчинили наші ворота, аби візник міг вїхати на подвір'я і дати коневі відпочити. З міста було до нас 10 верстов. Моя мати була саме тоді на ганку. Побачила мене і з плачем прибігла та впала в мої обійми. А небожі стояли побіч, пригладялися, а далі стали казати: — Казав, що нашого дядька там не бачив, а то він сам і є, наш дядько. — Та кинулись мене обнімати. А собака, як чотири їх було, що спочатку гавкала, поприсідала, стали крутити хвостами і пригладялися тому привіттанню.

По першій зустрічі з батьками і рідною пішов я на село. На селі погані чутки. Незадоволені гетьманським владою. Хоч у нашому селі не було дідича, а тим самим не було "грабуй награвлене", але від часу до часу заїжджали "карательні загони" та під різними претекстами робили бешкет.

Люди чекали і надіялися якоїсь зміни. Присмо дола, та треба їздити до полку. Один місяць пройшов так непомітно! Такий чудово-приємний місяць, та який короткий!

В полку все занепокоєне. Говорять, що командир полку, полк. Люб'яницький намісник, що тримає полк на місці, хоч ніби був наказ від ужої нової влади, "Директорії", вирушити на Харків. А ми стоїмо. Шепчуть, що командир полку на-

місне так робить та що при нагоді хоче віддати полк деїніцїям. Як пізніше виявилось, все те була неправда, але в тодішніх часах і обставинах то було щось: недалеко деїніцїї — ворог. А ще ближче большевники, які за донесеннями нашої розвідки саме гуртували свої сили і готувалися до наступу на нас.

Гурт старшин-ініціаторів постановив заарештувати полк. Люб'яницького та просити наказів зі штабу Динїзі.

Спроба заарештування не удалася, бо полк. Люб'яницький, видно кимось попереджений, втік зі свого приміщення, а далі і з місця розташування полку в той час, як старшини, на чолі з сотником Колісником, оточили його мешкання і шукали за ним, щоб його заарештувати.

Відступ полку з кордоном в напрямку: Уразово, Харків, Лозова

Згідно з наказом полк вирушив на станицю Уразово. Большевики скупчуються на ст. Валуйки та стають все агресивніші.

Полк збирається в селі Олександрівка і вирушає. Командиром полку призначений сотник Степан Лазаренко, старий Богданівський, досвідчений в боях і відважний старшина. Один із засновників полку, разом з полковником Калпаком. Була нагороджений за відвагу в боях, що в російській армії, "георґієвською зброєю" (шабля з позолоченою рукояткою та з емальованим георґієвським хрестом на ній і георґієвським "темляком"). На станиці Уразово живемо у вагоні, а в сторону станиці Валуйки виставлена застава з кулеметами і висилають туди кінні стежі. Іноді вночі відходять з нашого боку на станицю Валуйки паротяг і один вагон, а в ньому наші "очайдухи", які не раз були на самій станиці Валуйки, що була зайнята большевниками, та вивантажували без бою полонених. Такі "випади" особливо вдавалися пол. Жидку, що був уже командиром сотні.

В довколишніх до станиці Уразово селах, ще під час

Пожертви висилати на адресу: "SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

За помітет: д-р Бол, Бенко

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male
"CABINET MAKERS"
Досвідчені "bench and assembly"
і до машин.
Стали праця.
Добра платня.
ORange 2-9100
(New Jersey)

СПОЮВАЧІ
Досвідчені до сполучення рур і
"pressure vessels" або збірників.
5 днів праці в тиждень, 40 годин.
PRECISION HEAT
EXCHANGER CO., INC.
15 Harold St., Westwood, N. J.

ПОШУКУЄТЬСЯ
ДОСВІДЧЕНОГО
КОВАЛЯ
до автоматичного
МОЛОТА
для виробу
КЛІЩІВ І ПОКІЩІВ.
1200 фунтів молот.
Добра заплата, вакації,
забезпечення й ін.
H. Boker & Co.
200 Burnett Avenue
MAPLEWOOD, N. J.
Tel.: South Orange 2-6900

МАШИНІСТІ
стала праця — в добре розви-
ваючійся компанії. Округа Па-
терсон потребує
операторів до знаряддя
операторів токарів
операторів до машини
За дальніми інформ. телефон:
SHERWOOD 2-6765
KING-LINDSTROM CO.
84 Union Blvd.
Totowa Borough, N. J.

МОЛОДІ МУЖЧИНИ
у віці 18-25 р.
Поміч в
Kitchen Fountain.
Неконтинентальний досвід.
Стали праця.
Добра платня.
ADVENTURE CAR HOP
Route 22, Union, N. J.

● Help Wanted Male-Female ●
ОПЕРАТОРИ МАШИН
до шиття з досвідом
при продуктивній праці на од-
них або покритих і драперіях.
Добрі користи робітників.
Модерна фабрика.
SIMPLEX MFG. CO.
220 Straight Street,
Paterson, N. J.
Питайте за Mr. Ferber.
!! STOP HERE !!

ПАДІТЬ У ЛЕГКІЙ СПОСІБ!
КУПУЙТЕ СВОЙ ВОНДІ
ЧЕРЕЗ ПЕРСОНАЛ СЕВІНГС!

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137

Особливо потрібні кваліфіковані, або не кваліфіковані
робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ,
ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.

• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! •
Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре
платню працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

Evergreen 3-4450

Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to: MANHATTAN • BRONX • QUEENS •
Власник Т. КУДЛАК

ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скоря обслуга. SCHuyler 4-9100. Гарантія доставки.

ГУЦУЛЬЩИНА
Meat Market
STEAKS, CHOPS, ROAST, POULTRY
and DELICATESSEN
56 ПЕРША ЕВЕНЮ, НЬЮ ЙОРК, Н. Й.
МИХАЙЛО ПЕТРУК, Власник
Tel.: ORegon 7-1210
ЗНАМЕНИТИ, РІЗНОРОДНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female
ПОШУКУЄТЬСЯ
ЗДІБНИХ ЖІНОК
до ручного шиття. Побажан-
ня знання шиття на маши-
ні. Part time. Догідні годи-
ни праці, за умовою.

Голоситесь телефонічно
GRamercy 7-7064

ПОТРЕБНО
"Mergow" операторок
Досвідчені при жіночих шве-
тах. Стали праця. Добра платня.
KENT KNITTING MILLS
87 Vroom Street
Jersey City, N. J.

ДІВЧАТА-ЖІНКИ,
легка фабрична праця.
PRAGER — REUBEN
511 East 72nd Street
New York City

ГОСПОДИНЯ
Загальна домашня праця і звичай-
не варення. Спання на місці
у власній кімнаті з ланцюжкою.
Всі електр. прилади. Платня за-
лежно від досвіду.
Tel.: BO 8-3223

ДІВЧАТА
Випилюються на працю
кельнерок до їдальні.
ДОСТАВА УНІФОРМУ
ДАРОМ ХАРЧУВАННЯ
Великий опус в цінах
для працівників.
Здорові користи.
Голоситесь:
GIMBEL'S
CROSS COUNTY
CENTER
YONKERS, N. Y.
Щоденно від 10 A.M.

ДІВЧАТА — ДІВЧАТА.
Одружені і самітні.
Чи шукаєте за доброю працею.
Зголоситесь тут —
BE A CAR HOP
(Кельнерки в придорожніх
ресторанах).
Це різноманітна, приємна і добре
платня праця.
Голоситесь між 12 до 6 P.M.
ADVENTURE CAR HOP
Route 22, Union, N. J.

AUTO
Choice of 33
'55 CHEVROLETS \$1795
Повний виряд, без завадки
легкі сплати.
BARREL AUTO SALES
409 N. Broad St., Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вчора.

КУПУЙТЕ
В ПІДПРИЄМСТВАХ.
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ
„В СВОБОДІ“

Спорт

УКРАЇНА МОНТРЕАЛЬ
У СКІДНОМУ ФІНАЛІ
КАНАДІ!

МОНТРЕАЛЬ, 28 серпня. —
Україна добула футбольний тро-
фей Кубку, вигравши у фіналі
провінції 5:0 проти Вігера. Цей
виступ — успішний для СТ У-
країни Монреаль ставати до
фінальної серії гор за першість
Східної Канади.

Згаданий фінал відбувся в
Торонті в серії трьох матчів
— в дні: 10, 11 і есентуально
13 вересня 1955.

Вікери — що в пів-фіналі про-
вінції Кубку елімінували італій-
ського майстра 1. Дініві.
Канадіанці змагалися проти украї-
нського репрезентанта 0:5.

Воротар для України добули:
Степан Шило 2, Бучанка 1 і
Везалюк 2.

Україна перемогла амбітно-
го і жертовного партнера
— швидко, точно і енергійно та
ціліями стрілами.

Після змагань СТ України
вручено трофей провінції Куб-
ка на рік 1955.

3 чим успішніше українська
спільнота в ЗДА і Канаді
бажає новому національному
СТ України Монреаль — ба-
гато частіше у дальших фінало-
вих іграх за цюгородний перше-
нство Канади в футболі.

ОЛСТЕР — ЧЕМпіОНОМ
ОНТЕРІО

ТОРОНТО, 27, 28 серпня. —
Григорійський клуб Олстер Ю-
найтедс виграв фінальний серію
двох матчів за першість у
футболі в провінції Онтеріо.
Розіграння перемогли Роджер
Розер ФЦ (Віндзор) з рахунок 6:0
ворт — у двох матчах брали
1:0, Гамільтон 5:0. Публіка
мало: 800 і 1,200 осіб.

Черговим партнером Олстера
є СТ України Монреаль.

РЕМІС ТРИЗУБА — 2:2
ТОРОНТО, 28 серпня. — Дру-
гу гру в тиждень — футболісти
Тризуба грали теж за чашу Ар-
нольда і ремисували на 7 мін. до
кінця 2:2 з перемогли Роджер
Розер ФЦ (Віндзор) з рахунок 6:0
ворт — у двох матчах брали
1:0, Гамільтон 5:0. Публіка
мало: 800 і 1,200 осіб.

Черговим партнером Олстера
є СТ України Монреаль.

Вогдан Придиус

Злодій вийшов у гардеро-
бу суду і вкрап маринарку суд-
ді Вільям Е. Рінгеля, який в
судній кімнаті вів пересуду-
вання. Додому суддя пішов у
самій сорочці з короткими ру-
кавами.

Вінстон Черчил поїде на
приписку вересня 2 р на фран-
цузьку Рів'єру, недалеко Ніцци,
щоб оминати сльотливу англій-
ську осінь.

Посмертна Згадка

PETER TROZ, age 33, died after
a short illness in St. Mary's Hos-
pital, Rochester, Minnesota on
July 21, 1955. He was born in
Thorpe, Wis., and was a member
of the Taras Shavchenko Socie-
ty Branch 376 of UNA. Surviving
are his parents, two sisters
Ann and Mary and brother
John. Funeral services were
held at the Holy Ghost, Ukrain-
ian Greek Catholic Church.

ІВАН ВУЙКІВ
знана українська
ФУТБІЛНА ФІРМА
виконує за замовленням еле-
гантні футра по найвищих
фасонах і з досконалих
матеріалів.

Також переробляє старі фут-
ра на найновіші фасони.
Принимався футра на пере-
ховування. Відбір і доставка
на місце.

J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Tel. SPring 7-8710

Звільнили урядовця, бо його батьки належали до прогресивної партії

Вашингтон. — Сенатська
Слідча Підкомісія переслуху-
вала урядовця, якого звіль-
нили були з цивільної праці а-
флоту за те, що його батьки
мали в 1948 році належати до
так званої прогресивної партії.
Сам той урядовець нале-
жав тільки до єдиної органі-
зації, — а саме до Хлоп'ячих
Скаутів Америки. Батьки цьо-
го працівника мали належа-
ти до прогресивної Партії, я-
ка знаходиться на списку під-

Наради про роззброєння зробили „поступ“

Об'єднані Нації. — На на-
радах підкомісії Об'єднаних
Націй для справи роззброєн-
ня, яка засідає знову від ос-
танняго понеділка, зроблено
„конструктивний поступ“, —
заявив уповноважений для
справ роззброєння при пре-
зиденті Айзенгауері, Га-
рольд Стассен після третього
з черги засідання цієї підко-
місії. На двох перших засідан-
нях, лише преса, делегати 5
держав, заступників на тій
підкомісії (ЗДА, Англія,
Франція, СССР і Канада) з'я-
сували тільки своє станови-
ще, а на третьому засіданні

прийняли в праці
БУВШИХ КОМУНІСТІВ
УЧИТЕЛІВ

Нью-Йорк, Н. Й. — Шкіль-
на Рада в Нью-Йорку наказа-
ла прийняти в виконуваних
„бюджетів“ одного керівника
школи та п'ятиох учителів за-
те, що не хотіли назвати імен-
них комуністів, які разом з
ними належали до комуні-
стичної партії. Всі вони при-
зналися до членства в комуні-
стичній партії, але не хоті-
ли діяти згідно з резолюцією
Шкільної Ради з 17 березня
цього року, яка домагалася,
щоб бувши комуністи — учи-
телі подали прізвища всіх тих
наших учителів, які були чле-
нами комуністичної партії. Це
терший випадок застосуван-
ня цієї резолюції, і перший
випадок, що між комуністами
знаходяться керівники школи,
бо досі відомі були комуністи-
ми учителями та адміністра-
ційними шкільними урядовця-
ми. Долю цих працівників у
праці вчителів вирішить окре-
мий суд, — складений з са-
мих учителів.

Вінстон Черчил поїде на
приписку вересня 2 р на фран-
цузьку Рів'єру, недалеко Ніцци,
щоб оминати сльотливу англій-
ську осінь.

ШКІРА НА ПРОДАЖ
КУСНИКИ ШКІРИ
ТАКОЖ ШКІРАНИ ЗОЛІ.
Надаються до посилки Вашим
приятелям і кривим
в Європі.

Досконалі для роблення чере-
вків і чобіт, високих чобіт і
гузіків.

MAJESTIC LEATHER CO.
308 Bowery, New York 12, N. Y.
Відкрито щоденно і в суботи.

Dr. Bernard E. Baker
повідомляє,
що після почесного звільнення з армії
відкриває свій
ДЕНТИСТИЧНИЙ КАБІНЕТ
604 21st AVENUE, PATERSON, N. J. — LA. 3-2888

GUILFORD
FENCE
52 Middle Neck Road
Great Neck, L. I., N. Y.
В мешкальних і промисло-
вих дільницях.
ОПАРКАНОВАННЯ
ОКРЕМИХ ЧАСТИНАМИ.
ЗАКЛАДАЙТЕ ЗАРАЗ
Платять як Вам вигідно.
НА 5 РОКІВ СПЛАТИ
БЕЗ ЗАДАТКУ.

LEvittown 3-4726 Patchogue 3-1230 GReat Neck 2-7779
24 год. обслуга. — Представник зголоситься.

КНИЖКИ-ЖУРНАЛИ
Нові видання
ДМИТРА ЧУВА
ЦЕ ТРАПИЛОСЯ
В АВСТРАЛІЇ
(з австралійських вражень і пригод).

Ціна 70 цт.
НА ГАДЮЧОМУ ОСТРОВІ
(з австралійських пригод).
Ціна 45 цт.
Замовляти:
"СВОВОДА"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Замість квітів на могилу Невідкаланової і Дорогої Сестри та Теті
бл. п. МАРІІ А АСЕНТИХ ІВАНЧУК
адреси по інженерів бл. п. Рудольфові, що упокоїлася дня 25-го
червня 1955 р. в Гарі — Німеччина, слідоме квіти 40 доларів на
Дар Українському Інституту.
Стефанія Каратинська з мужем Сильвестром — сестра
Лілі Каратинської з мужем Леонімом.
Д-р Богдан Каратинський з дружиною Орисею,
Д-р Зенон Каратинський,
Дарія Йосиф з мужем Володимиром — сестрини
Ольга Фостик з мужем Богданом — братилиця.
Нью-Йорк — Вінніпег.

MOVIES—THEATRE
DOORS OPEN 10 A.M.
Capitol
Cool
at 51st St.
JAMES STEWART
in "THE MAN
FROM LARAMIE"
CINEMASCOPE with STEREOGRAPHIC SOUND
TECHNICOLOR

Business Opportunity
НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРІЯ — East Side
по дуже низькій ціні, включаю-
чи 3-кім. апартамент.
BAR & GRILL — East Side
8-KIM. — APART. DIM
KOWBASNIK AGENCY
277 East 10th Street
New York 9, N. Y.
(біля Avenue A)
Tel.: ALgonquin 4-8779

ДОБРА НАГОДА!
НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРІЯ І ДЕЛКАТЕСЕН.
в українській дільниці.
434 EAST 6th STREET
NEW YORK CITY

MISCELLANEOUS
HALLETT & HALLETT
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
від 1854
'HALLETT HOMESTEAD
Flushing 9-0062
Northern Blvd & 147th St.,
Flushing
Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treas.

ШЕНІНГІ
Гуртовий
продаж.
B. HIRSCH
Box 208
Toms River, N. J.
Toms R. 8-2688

ШКІРА НА ПРОДАЖ
КУСНИКИ ШКІРИ
ТАКОЖ ШКІРАНИ ЗОЛІ.
Надаються до посилки Вашим
приятелям і кривим
в Європі.

Досконалі для роблення чере-
вків і чобіт, високих чобіт і
гузіків.

MAJESTIC LEATHER CO.
308 Bowery, New York 12, N. Y.
Відкрито щоденно і в суботи.

Dr. Bernard E. Baker
повідомляє,
що після почесного звільнення з армії
відкриває свій
ДЕНТИСТИЧНИЙ КАБІНЕТ
604 21st AVENUE, PATERSON, N. J. — LA. 3-2888

GUILFORD
FENCE
52 Middle Neck Road
Great Neck, L. I., N. Y.
В мешкальних і промисло-
вих дільницях.
ОПАРКАНОВАННЯ
ОКРЕМИХ ЧАСТИНАМИ.
ЗАКЛАДАЙТЕ ЗАРАЗ
Платять як Вам вигідно.
НА 5 РОКІВ СПЛАТИ
БЕЗ ЗАДАТКУ.

LEvittown 3-4726 Patchogue 3-1230 GReat Neck 2-7779
24 год. обслуга. — Представник зголоситься.

КНИЖКИ-ЖУРНАЛИ
Нові видання
ДМИТРА ЧУВА
ЦЕ ТРАПИЛОСЯ
В АВСТРАЛІЇ
(з австралійських вражень і пригод).

Ціна 70 цт.
НА ГАДЮЧОМУ ОСТРОВІ
(з австралійських пригод).
Ціна 45 цт.
Замовляти:
"СВОВОДА"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ІВАН ВУЙКІВ
знана українська
ФУТБІЛНА ФІРМА
виконує за замовленням еле-
гантні футра по найвищих
фасонах і з досконалих
матеріалів.

Також переробляє старі фут-
ра на найновіші фасони.
Принимався футра на пере-
ховування. Відбір і доставка
на місце.

J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Tel. SPring 7-8710

ІВАН ВУЙКІВ
знана українська
ФУТБІЛНА ФІРМА
виконує за замовленням еле-
гантні футра по найвищих
фасонах і з досконалих
матеріалів.

Також переробляє старі фут-
ра на найновіші фасони.
Принимався футра на пере-
ховування. Відбір і доставка
на місце.

J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Tel. SPring 7-8710

РОЗШУК
МИКОЛА ВОЙЧУК пошукує
МАРІЮ МОГІЛІСЬ до дому Куз-
мича зі села Каміньки Белі, п.
Коломия, яка виїхала заміж
1923 р. і зараз виїхала до Ка-
нади. Хто знає її щось про них,
або вони самі, дуже прошу від-
гукнутись на мою адресу.
NYKOLA BOJCZUK
2432 W. Cortez Street
Chicago 22, Illinois, U.S.A.

СТЕФАН ГЛАДКО пошукує
свого брата Микола ГЛАДКО-
ГО, сина Василя з села Попір-
чі, пов. Вучач, Галичина. Про-
шу писати на адресу: STEFAN
HLADKY, 1820 W. Erie Street,
Chicago 22, Ill. Заграти часо-
писи прошу про передрук.

● Платівки, Листівки і т.д. ●
ГОЛОВНА КВАРТИРА для
продажу українських платівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa.
Відкрито щоденно до 6 години;
в п'ят. і суб. до 9 веч.

● ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ ●
АРКА, 48 Е. 7-ма вул.
Нью-Йорк (GR. 3-3550)
платить найвищі гонорари
мистцям за муз. речі
для платівок.

ФАХОВИЙ МАЛЯР
КІМНАТ
Українець, виконує всілякі
малювальні праці.
Тел. OR 4-7416
Дзвонити щодня: 7-8 год. рано
і 8-10 год. веч.

DR. ANNA MESSING
ЛІКАРКА З ВАРШАВИ
Косметика, лікарська усуну-
вання всіх над цери, зайвого во-
лосся, зморщок. "Facial Up-
lift" операції успішно.
Приймає після уяви.
Телеф.: Plaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

CAIRO, N. Y.
НА ПРОДАЖ
24-кім. дім,
повністю умебльований, 80 акр.
землі, 5 кімн. бангало, 2 кімн.
бангало.
Ціна \$25,000.
\$5,000 готівки, Легкі умовини.
Голоситесь:
Tel.: LY 6-9636 (N.Y.)
BALSAO
CAIRO, N. Y.

FARMS FOR SALE
МОЛОЧНА ФАРМА
з товаром і влаштуванням. Го-
това до провадження: 102 акр.
землі, 72 управи, джерел, во-
да, став, пасовисько, овоч. де-
рева, близ села, 1/2 год. до Wil-
liamsport, доб. 10-кім. дім, калх.
лазничка, електр. пар. опрішувач,
стайня 44x54, вода, савло, інші
будинки; 19 шт. худоби, корил.
машинерія, знаряддя, зерно і
Зинж. ціна \$12,500. Умови опла-
ти W. C. Robertson, P. O. Box 34,
Liberty, Pa., Tioga Co.

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН НОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРО-
НАМИ В ОТЕТІ.
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині
квітці як в день та
і в нощі:

JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker
& Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована темпера-
тура. Модерна каліція
до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Тарзана, в'язня болотних
людей, вилкавали з його ке-
лії. Він уперше побачив свого
поневоловача...

Але Тарзан нагло кинувся.
Пого тваринна вдача вибухла
на вид цієї потвори, яка його
малою не втопила!